

## הגדרת איסורי 'עובדין דחול'

הקדמה  
שבתון בשיטת הרמב"ן  
עובדין דחול בדברי הרמב"ם  
פסיקת ההלכה באחרונים  
סיכום

### הקדמה

המושג 'עובדין דחול' עומד בבסיס סוגיות רבות במסכת ביצה. הגמרא מדגישה את חשיבות שמחת יום טוב כבסיס להיתר הכנת סעודות החג, ומנגד חכמים חששו שהיום הקדוש יהפוך ליום מסחר ככל הימים כתוצאה מהיתרים אלו. בעקבות כך חכמים הקפידו שלא יהיו מעשי האדם ביום טוב כמו ביום חול, אך כאשר נעשה שינוי בדרך העשייה הרגילה הדבר מותר<sup>1</sup>. גם במסכת שבת מצאנו סוגיות שונות שהעלו טעם זה כשיקול באיסורי שבת<sup>2</sup>. אמנם כאשר מעיינים במקרים השונים שנזכר בהם 'עובדין דחול' קשה למצוא מדד ברור מתי משתמשים בשיקול זה ומתי לא. חלק מהפוסקים מציינים את הקושי להבדיל בין מקרה בו גזרו חכמים ואסרו פעולה מסוימת משום 'עובדין דחול' למקרים אחרים שמוותרים<sup>3</sup>, אך היו פוסקים שדימו מקרה אחד לשני ואסרו לעשות פעולה מסוימת מסיבה זו<sup>4</sup>:

...היה ג"כ מקום גדול לדון לאסור השמעת התוכניות [ברדיו שמפעיליו גוים] משום אוושה מילתא ועובדין דחול... ואין לזה שייכות לכלל המקובל שאין לנו לגזור גזירות מדעתנו... כי בכגון דא מצינו הרבה בדברי הפוסקים שגזרו משום זילותא דשבתא ועובדין דחול בגוונים שונים, וכל בכגון זה תלוי הדבר במה שבגלוי ובמציאות, ומשום כך מה שמצינו בחז"ל שאסרו במיחזי כעובדין דחול מצינו גם בדברי הפוסקים שדימו מתוך כך לאסור כמה דברים אע"פ שאינם נוגעים בעסק מלאכה כלל...

- 1 ראה גם את דברי רש"י על המשנה בדף כח, א ד"ה ר' יהודה, סוגיית הגמרא בדף כט, א, וכן את דברי רש"י על המשנה הראשונה בפרק רביעי, שהוא מסביר אותה לאור העיקרון שאין לעשות מעשה שנראה כמעשה חול כגון לשאת משאות (כט, ב ד"ה לא יביאם).
- 2 ראה לדוגמא במסכת שבת פא, א; קלח, א; קמג, ב; קמז, ב ועוד.
- 3 ראה מנחת שלמה ב-ג סימן לא.
- 4 שו"ת ציץ אליעזר חלק ג סימן טז פרק יא.

במאמר זה נציג שתי גישות העולות בראשונים בהסבר איסור 'עובדין דחול', ולאורן נבחן מתי משתמשים בטעם זה בפסיקת ההלכה.

## שבתון בשיטת הרמב"ן

הרמב"ן בפירושו על התורה מקשר בין מצות העשה של 'שבתון' לבין איסור עובדין דחול, ומסביר כי איסור זה הוא מהתורה<sup>5</sup>:

נצטווינו מן התורה להיות לנו מנוחה ביו"ט אפילו מדברים שאינן מלאכה, לא שיטרח כל היום למדוד התבואות ולשקול הפירות והמתנות ולמלא החביות יין ולפנות הכלים וגם האבנים מבית לבית וממקום למקום... ומשכירין עצמם כחול לדברים אלו וכיוצא בהן, והותרו הימים הטובים האלו ואפילו השבת עצמה, שבכל זה אין בהם משום מלאכה. לכך אמרה תורה "שבתון", שיהיה יום שבייתה ומנוחה לא יום טורח. וזהו פירוש טוב ויפה<sup>6</sup>.

הרמב"ן מקשר בין המושגים 'שבת' ו'עובדין דחול'. לשיטתו, למרות שאיסורים אלו לא נכתבו בפירוש בתורה – יש להם תוקף כשל תורה. איסורי השבתון מוגדרים ככאלו שפוגעים בצביון היום, כי קיים חשש שהאדם יטרח ויעשה פעולות רבות מותרות במשך המועד, ואז היום יהיה כיום חול גם ללא עשיית שום מלאכה דאורייתא. החידוש בדברי הרמב"ן כפול: ראשית, ישנן פעולות שלא עוברים על עשייתם בלאו – אך אם נמנעים מלעשותם מקיימים מצות עשה, כי מצות השבתון היא לא רק ציווי המדגיש את איסור המלאכה אלא היא בעלת משמעות עצמית. בנוסף לכך ישנם איסורי שבות שחכמים קבעו שיש להם תוקף דאורייתא. והרמב"ן מסיים את דבריו:

והנה הוזהרו על המלאכות בשבת בלאו ועונש כרת ומיתה, והטרחים והעמל בעשה הזה, וביו"ט המלאכה בלאו והטורח בעשה. וממנו אמר הנביא "מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר", וכן "שבת שבתון יהיה לארץ", שבת של מנוחה, שלא יחרוש ולא יעבוד אותה כלל...

המילה 'שבתון' היא המקור לאיסורי השבות, שביסודם החשש שמא השבת והימים הטובים יהפכו להיות כימות החול. אמנם בדברי הרמב"ן אין אנו מוצאים הגדרות מתי נאמר החשש של עובדין דחול, ולכאורה ניתן ליישם את ההלכה הזו במקרים שונים בהם יש חשש לפגיעה בצביון המועד והשבת.

5 ויקרא כג, כד ד"ה יהיה לכם שבתון.

6 וראה גם את דברי הרמב"ן בדרשתו לראש השנה עמודים ריז-ריח (בתוך כתבי הרמב"ן מהד' מוסד הרב קוק). בהסבר שיטת הרמב"ן הרחיב הרב יובל שרלו במאמרו "כללי הפסיקה בענייני עובדין דחול", מופיע באתר ישיבת ההסדר 'אורות שאול' בפתח תקוה בקישורית (<http://www.ypt.co.il/show.asp?id=36071>).

## עובדין דחול בדברי הרמב"ם

הרמב"ם מבחין בהלכות שבת בין שני סוגים של איסורי שבות. בהתחלה הרמב"ם מגדיר את הקבוצה הראשונה של איסורי השבות:<sup>7</sup>

נאמר בתורה תשבות, אפילו מדברים שאינן מלאכה חייב לשבות מהן. ודברים הרבה הן שאסרו חכמים משום שבות, מהן דברים אסורים מפני שהן דומים למלאכות ומהן דברים אסורים גזרה שמא יבוא מהן איסור סקילה, ואלו הן...

הסוג הראשון של השבותים נגזרו אס"כן מחמת זיקתם למלאכות האסורות בשבת.<sup>8</sup> בהמשך בפרקים כד-כו הרמב"ם מונה שבותים שלא קיים כלל קשר ביניהם ובין איסורי מלאכה מהתורה:<sup>9</sup>

יש דברים שהן אסורין בשבת אף על פי שאינם דומין למלאכה ואינם מביאין לידי מלאכה. ומפני מה נאסרו? משום שנאמר 'אם תשיב משבת רגלך עשות חפציד ביום קדשי', ונאמר: 'וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר'. לפיכך, אסור לאדם להלך בחפציו בשבת ואפילו לדבר בהן, כגון שידבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה או היאך יבנה בית זה ובאי זה סחורה ילך למקום פלוני...

מטרת תקנות חכמים אלו היא שמירה על מהותה ואופייה של השבת. דברי הרמב"ם דומים להבנת הרמב"ן במצות העשה של שבתון, אך הרמב"ם מבין שתוקפם מדרבנן.<sup>10</sup>

המשנה (שבת קלח, א) דנה בתליית משמרת בשבת וביום טוב. רש"י מסביר את טעם האיסור שהיותו "מסננין בה שמרי יין, ומותח פיה לכל צד בעיגול ונעשה כאוהל על חלל הכלי... ואף על גב דעביד אוהל שרי ביום טוב, אבל בשבת - מיתלא

7 הלכות שבת כא, א.

8 להרחבה ודוגמאות ראה במאמרי 'איסורי שבות בשבת', דף קשר לתלמידי ישיבת הר עציון גיליון 978.

9 שם כד, א.

10 קיום מצוות עשה של שבתון נובע רק מתוך אי עשיית מלאכות שעוברים בהן על הלאו של איסור מלאכה בשבת (הלכות שבת א, א). שמירה על תקנות חכמים שאינן נובעות ממלאכות שבת אין בה קיום של מצוות עשה של שבתון, כי תוקפם של איסורים אלו הוא מדרבנן בלבד. מחלוקת זו בין הרמב"ם והרמב"ן היא השלכה של מחלוקת רחבה יותר ביניהם, ראה מאמרו של אחי הרב דרור 'המונחים ההלכתיים במשנת הרמב"ם', ומאמרו של הרב שלומי אלדר 'מצוות השבת והכלל השישי בספר המצוות', שניהם בתוך 'מברכת משה' - קובץ מאמרים במשנת הרמב"ם לכבודו של הרב נחום אליעזר רבינוביץ בהוצאת 'מעליות' שע"י ישיבת מעלה אדומים תשע"א.

לכתחילה לא, אבל אם תלויה היא - נותנין לתוכה שמרים ומסנן, דאין דרך בורר בכך". בהמשך אביי מסביר את טעמם של חכמים האוסרים לתלות את המשמרת ב'עובדין דחול':

אלא אמר אביי: מדרבנן היא, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול.

לכאורה זהו המקור לאיסורים משום 'עובדין דחול', ומפורש שזו גזירה מדרבנן. הרמב"ם נשאל האם מותר לתלות מצנפת בשבת או שמא אסור משום אוהל. בתשובתו הרמב"ם מרחיב בהסבר יסודות הדין, והוא מחלק בין מה שאסור מהתורה ובין האסור מדרבנן. בסיום דבריו הוא מסכם<sup>11</sup>:

ולא אמרינן בכי הני שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול, אם כן לא יאכל כדרך שהוא אוכל בחול, ולא יסב כדרך שהוא מיסב בחול. זה דבר ברור הוא למבין, שאין אתה מוצא לעולם דברים שאסרו חכמים משום שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול, אלא דברים שאפשר שירגילו למלאכה...

סינון במשמרת הוא איסור תורה, ולכן לתלותה אסור משום עובדין דחול. אך בדבר שאין בו מלאכה אין איסור גם בתליה, ואין בזה עובדין דחול. גם במשנה תורה בפרק כא הרמב"ם מזכיר מספר פעמים את החשש שהאדם יעשה כדרך שהוא עושה בחול, והכוונה היא שמתוך הרגל ימות החול הוא יבוא לעשות איסור תורה בשבת<sup>12</sup>, ולכן האיסורים משום 'עובדין דחול' קשורים לאיסורי השבות מהסוג הראשון ברמב"ם. אולם איסורי השבות שהרמב"ם מונה בפרק כ"ד אין קשר בינם לאיסורי מלאכה, והם נגזרו רק כדי להשפיע על אופיו של היום; הרמב"ם אינו מזכיר בפרק זה את המושג 'עובדין דחול', אלא משתמש בביטויים אחרים. ניתן להדגים עיקרון זה בפסיקה נוספת של הרמב"ם. התוספתא (טז, ח) פוסקת במלאכת מלבן:

מקנחין בזנב הסוס ובזנב הפרה ובזנב שועל... ובלבד שלא יקנח בידו ובמפה כדרך שעושה בחול.

הרמב"ם (כב, יט) פוסק את דין התוספתא להלכה, ומוסיף בדבריו תוספת קטנה: "שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבוא לכבס את המפה"<sup>13</sup>.

עיקרון דומה לדברי הרמב"ם אנו מוצאים בתשובה של הרב משה פיינשטיין בדיני מלאכת טוחן. הרב פיינשטיין נשאל האם מותר לחתוך גבינה וביצה בכלי

11 מהד' בלאו סימן שו.

12 ראה לדוגמה הלכות ג, ד, יא.

13 בכל פעם שהרמב"ם מזכיר את הטעם של עובדין דחול הוא מוסיף את החשש מאיסור מלאכה. השווה את דברי התוספתא בשבת יד, ד; יד, יא; יז, ו לדברי הרמב"ם בהלכות שבת כא, ד; כט, יא; כג, יט (ועי' במאמרו של אדמיאל קוסמן 'לתולדות הקטגוריה של איסורי עובדין דחול בשבת וביו"ט ויחוסה לקטגוריה של איסורי השבות', ספר בר אילן תשנ"ג).

המיוחד לכך, או שיש בעיה משום עובדין דחול. בתשובה הוא אומר שאין כלל איסור, ומסביר מדוע<sup>14</sup>:

לפי מה שכתבתי ליכא שום איסור, דהרי זהו רק חתיכה לחלקים ולא דק דק. ומטעם עובדא דחול לא מובן, וכי מה שעושין להקל המלאכה יתחשב עובדא דחול? דגם בשבת יש צורך ורצון להקל. ועובדא דחול שכתב הריב"ש שעושה טחינה דקה כמו שעושין בחול שמותר במלאכה... ועובדא דחול הוא כדכתבתי שהמלאכה נעשית על ידי זה טובה כמלאכה קבועה דעושין בחול, ולא ניכר ענין עשיית עראי שנעשית בלא קפידא כל כך על המלאכה שתעשה יפה.

### פסיקת ההלכה באחרונים

כפי שהקדמנו בתחילת המאמר, המינוח 'עובדין דחול' מופיע פעמים רבות בתשובות האחרונים כבסיס לאיסור עשיית פעולות בשבת. שיטת הרמב"ן<sup>15</sup> לא הובאה בפסיקת ההלכה בשולחן ערוך, והפוסקים עד לפני מאתיים שנה לא הזכירו אותה כלל.

החתם סופר<sup>16</sup> היה הראשון שפסק כשיטת הרמב"ן בפירוש המושג עובדין דחול, והרחיב את פסיקת ההלכה בעניין זה לדין תורה. בתשובה בעניין הפותח חנותו בשבת כתב שהוא מחלל שבת מהתורה בפרהסיא, ומסתמך בכך על דברי הרמב"ן על התורה<sup>17</sup>. בתשובה נוספת<sup>18</sup> הוא דן לגבי הפלגה בספינה ונסיעה ברכבת קיטור בשבת, והוא אוסר נסיעה ברכבת לאור דברי הרמב"ן ואיסור 'עובדין דחול', ולשיטתו הדבר אסור מהתורה:

ושורשו פתוח עלי איסור דאורייתא שבת שבות כמ"ש רמב"ן... וצריך לומר דשאני ישיבת ספינה דיושב ושובת כמו בחדר מטתו בביתו ואינו עושה שום דבר בגופו ומיא הוא דממטי ליה והוא נח, מה שאין כן בהליכתו בתוך התחום להתקרב אל סוף התחום עובר על אם תשיב משבת רגליך ואינו שובת והוא עובדא דחול טפי ועובר על שבות דאורייתא כמו שהסביר הרמב"ן ז"ל במתק לשונו... ואיסור גמור הוא אפילו מדאורייתא להרמב"ן, הנ"ל ומפורש בדברי קבלה אם תשיב משבת רגליך... כנלע"ד פשוט וברור בעזה"י.

תשובה דומה אנו מוצאים אצל הבן איש חי<sup>19</sup>, שפסק להלכה כשיטת הרמב"ן

14 אגרות משה או"ח ח"ד סע' עד טווחן אות ד.

15 שמקורה בפירושו לתורה ולא בספר הלכותי.

16 שו"ת חת"ס ח"ה סימן קצה.

17 על החידוש בפסיקה זו של החתם סופר ראה במאמרו של אדמיאל קוסמן בתוך הספר 'משפט והיסטוריה' (תשנ"ט) עמודים 75-101.

18 ח"ו סימן צז.

19 שו"ת רב פעלים חלק ג או"ח סי' יב.

ומגדיר אדם שעובר על עשה דשבתון כמחלל שבת מהתורה<sup>20</sup>. בדרך זו גם כתב להלכה הרב קליין<sup>21</sup>:

מה נקרא עובדא דחול... ולפענ"ד נראה הכלל בזה לפי מה שאמרו ז"ל ודבר דבר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול, הכי נמי אמרו שלא יהיו מעשיך של שבת כמעשיך של חול. כלומר אפילו במלאכות שאין בהם איסור משום מלאכת שבת, שאין בהן דין מלאכה מל"ט מלאכות ותולדותיהן, ומ"מ כיון דדרך העולם לעשותן בחול באופן זה יש לשנותן בשבת ושלא לעשותן, או אם צריך לעשותן יעשה אותן בשינוי שלא יהא כעובדא דחול... דכל היכא דליכא איסור לא משום איסור תורה ולא משום שבות הו"ל עובדין דחול בלבד, שכן דרך בחול לעשותן הני דברים ומשום שלא יהא מעשה שבת כמעשהו בחול...

ברם, מדברי פוסקים אחרים עולה שהם הבינו כגישתו של הרמב"ם בהסבר המושג עובדין דחול. הבאנו בפיסקה הקודמת את תשובת הרב פיינשטיין בנוגע לחיתוך גבינה בכלי שמסביר שעובדין דחול קשור למלאכה שעושים בימות החול. כך נראה גם בתשובתו לגבי איסור שימוש בשעון שבת לדעתו מטעם פגיעה בכבוד השבת<sup>22</sup>:

אבל יש טעם גדול לאסור מטעם אחר דהא זילותא דשבת ואף זילותא דיו"ט הא אסרו בכמה דברים וכיון שברור שאיכא זילותא דשבת הוא בכלל איסור זה ממילא אף שלא אסרו זה ביחוד דכל ענין זילותא הוא האיסור. וגם פשוט לע"ד דעושה דבר שהוא זילותא לשבת הוא עובר בידים על חיוב הכבוד, שמשמע שהוא ג"כ חיוב התורה שנתפרשו ע"י הנביאים שכתב הרמב"ם ריש פרק שלשים מהלכות שבת... וממילא מובן דהדברים שעשייתן הוא זילותא לשבת הוא ג"כ עובר על מצוה זו דכבוד שבת... וזה שהוא זילותא הוא דבר שמוכן לכל, שלכן מסתבר לעניות דעת שאסור להעמיד בערב שבת ע"י מורה שעות שיעשה העלעקטרי למחר מלאכה [=שעון שבת].

בתשובתו הוא אינו מזכיר את המושג עובדין דחול, והוא גם לא מסתמך על דברי הרמב"ן במצוות שבתון. זילות יום השבת קשור לפסקי הרמב"ם בפרק כד ולא

20 וראה במאמרו של הרב דוד כהן 'שימוש בשבת בפלאפון כשעון' בתוך תחומין לא (תשע"א) אות ג, שעסק בשאלת הגדרת עובדין דחול. למסקנה הוא כותב: "נראה אפוא שההגדרה לעובדין דחול היא כפי שביארנו לעיל: דבר שבמהותו שייך לחול, תהיה הסיבה לכך אשר תהיה. אין צורך שהפעולה תהיה בגדר של מלאכה". אולם בדבריו שם הוא כורך יחדיו את דין עובדין דחול עם העקרון של איסורי שבות שנועדו למנוע פגיעה באופיה של השבת, שכפי שכתבתי אלו הם שני דינים שונים זה מזה.

21 שו"ת משנה הלכות חלק ח ס' רכא.

22 אגרות משה או"ח חלק ד ס' ס.

לדבריו בפרק כא, וכאשר הרב פיינשטיין כותב שיתכן ויש איסור תורה הוא מסתמך על דברי הרמב"ם בפרק ל בנוגע לכבוד השבת.

כך גם שיטת הרב עובדיה יוסף בפסיקותיו השונות הקשורות לנושא זה. בתשובתו בנוגע להכנת מי סודה בשבת הוא דוחה את האוסרים משום עובדין דחול<sup>23</sup>:

דליכא בהא משום עובדין דחול, שלא מצינו זאת אלא בעושה מלאכה כעין טחינה ולישה ואז צריך לשנות, אבל במערב אוכל במשקה לית לן בה.

בתשובה נוספת<sup>24</sup> לגבי הובלת עגלת תינוק בשבת במקום שיש בו עירוב מפנה הרב עובדיה לדברי שו"ת קרן לדוד לרבי אליעזר דוד מסאטמר ש"כבר האריך הרחיב הרב המחבר בתשובתו שם שאין לאסור מטעם זה כלל"<sup>25</sup>:

אמנם מה שרצה מעכ"ת לאסרו משום עובדא דחול יש לעיין ביה. והנה בהשקפה ראשונה לא הבנתי מה עובדא דחול שייך בזה, ואטו נוכל לומר על הכל עובדא דחול... ולפום ריהטא אמרתי דכל שהוא טורח גדול אף שאין בו מלאכה אסור... אלא עדיין לא נתיישב דמצינו בכמה מקומות שאסור ואפילו אינו טורח... והיינו נמי טעמא שאסרו דבר שהוא עובדא דחול שלא לזלזל בקדושת שבת וי"ט... שוב מצאתי בתשובת הרמב"ם... שהביא בארוכה שכתב דהא דאסור משום עובדא דחול אינו אלא במקום שיש לחוש לאיסור תורה... וצ"ל דוודאי מודה הרמב"ם היכא דהוא טירחא יתירה דאסור משום עובדא דחול...

לשיטתו יש שני מובנים למושג עובדין דחול: א. משום טרחא יתירה ופגיעה וזלזול בקדושת היום. ב. דברים שאין בהם טורח אך נאסרו משום חשש לעשיית מלאכה כפי שכתב הרמב"ם. כאשר שני תנאים אלו לא מתקיימים אין כלל חשש של עובדין דחול. הרב עובדיה יוסף הולך בדרך זו, ולעיתים הוא אוסר משום עובדין דחול ומוסיף מיד שמדובר על זלזול בכבוד השבת, והדבר אסור מדרבנן<sup>26</sup>.

בפוסקים נוספים אנו מוצאים את הקישור בין המינוח עובדין דחול ובין איסורים שנאמרו משום 'ממצוא חפצך ודבר דבר'. לשיטתם מדובר על איסור דרבנן שאינו קשור בהכרח לפעולה שכרוכה בטורח מיוחד, אלא שהדבר אינו מתאים לעשותו בשבת<sup>27</sup>:

23 יביע אומר ח"ג או"ח סימן כא.

24 יחווה דעת ח"ב ס' נב.

25 קרן לדוד סימן צו.

26 ראה לדוגמא בשו"ת יחווה דעת ח"ג ס' לו. יש להעיר שבדברי הרמב"ם שני המובנים קיימים, אך זלזול בקדושת השבת אינו נקרא 'עובדין דחול' אלא הוא אסור מדרבנן כפי שמובא החל מפרק כד בהלכות שבת.

27 פרי מגדים אשל אברהם או"ח ס' שו אות טז.

אבל מה שכתב משום 'ממצוא חפצך ודבר דבר', שאין בו לתא דמלאכה...  
ויש שאסרו משום עובדין דחול והיינו הך.

גם הפרי מגדים מבדיל בין עובדין דחול שהם משום חשש מלאכה, ובין עובדין  
דחול שהם מדרבנן בגלל שהפעולה אינה מתאימה לאופיה של השבת<sup>28</sup>.

## סיכום

המינוח 'עובדין דחול' מופיע בסוגיית הגמרא בשבת וביום טוב כבסיס לאיסור פעולות במועד ובשבת. הראשונים נחלקו בהבנת האיסור: לשיטת הרמב"ן מדובר על איסור תורה הנובע מביטול מצוות העשה של שבתון. דברי הרמב"ן לא הובאו להלכה בספרי הפסיקה, אך במאתיים השנים האחרונות הרחיבו את דבריו כמה פוסקים לכלל המלאכות הפוגעות בצביון היום וסוברים שמדובר על איסור תורה. שיטת הרמב"ם היא שיש להבחין בין שני מושגים - איסור משום עובדין דחול נאמר רק כלפי פעולות הדומות לעשיית מלאכה בחול שיש חשש שיובילו בטעות לאיסור תורה. איסור עובדין דחול הוא איסור דרבנן ככל איסור השבות. בנוסף לכך הרמב"ם סובר שיש איסור דרבנן בפעולות הפוגעות בקדושת היום ודבר זה נלמד מדברי הנביאים 'ודבר דבר'. יש המכנים גם סוג זה של איסורים 'עובדין דחול', והדבר שכיח בפסיקת ההלכה, אולם הרמב"ם הגדיר איסורים אלו כנפרד והקפיד על ההבחנה ביניהם.

28 ראה לדוגמא את דברי הריטב"א (שבת יח, א ד"ה אמר רבא) שקישר בין עובדין דחול ואוושא מילתא. ועל ערוה"ש סי' שלח ס"ק ט. כך נראה להבין את האחרונים שמזכירים טעם זה בתשובותיהם ואינם מזכירים שקיים איסור תורה שנובע מטורח כשיטת הרמב"ן, אלא כחלק מאיסורי השבות שהרמב"ם מונה בפרק כה, והם מכנים אותם גם במינוח של עובדין דחול.



'מצות תאכל במקום קדוש - בחצר אוהל מועד יאכלוה' (ויקרא ו, ט)... רמז שיכין את עצמו קודם פסח לקדש ולטהר את עצמו להיות כלי מוכשר שיבוא לתוכו המצה במקום קדוש, ואז 'בחצר אוהל מועד יאכלוה', שיהיה המקום שהוא עתה פה כמו חצר אוהל מועד... כי בשעת עשיית הקרבן פסח במצרים היה העמוד ענן נושא אותם אל הר הבית לעשות שם הקרבן פסח, ואח"כ היה מחזירם למצרים, ומשם יצאו למחרת הפסח; כמו כן עתה באכילת מצה בכונה נכונה בקדושה ובטהרה נתקפל בחינת ארץ ישראל תחתיו, ומקומו קדוש בבחינת חצר אוהל מועד.  
תפארת שלמה מועדים שבת הגדול (פרשת תולדות)